

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 15-05-19950 היועמ"ש-משרד הרווחה והשירותים החברתיים חיפה נ' ה. (חסויה) ואח'

5/12/16

בפני כבוד השופטת אלה מירז

בעניין פ.ה. (חסויה)

היועץ המשפטי לממשלה-משרד הרווחה והשירותים
החברתיים חיפה

מבקש

נגד

1. פ.ה.
2. מ.ה.
ע"י ב"כ עו"ד טאהא ריאד

משיבים

פ.ה.
באמצעות ב"כ עו"ד סמר קודחה
אפוטרופוס לדין מטעם הסיוע המשפטי

החסויה

פסק דין

- 1
- 2 1. המבקש הגיש בקשה למינוי עמותת אק"ים לאפוטרופסות כאפוטרופוס קבוע לגופה ורכושה של החסויה
- 3 (להלן: "העמותה"). העמותה, מונתה לאפוטרופסית זמנית לגוף ולרכוש של החסויה ביום 21.10.15.
- 4 2. החסויה, בת 22 שנים, ילידת 1994, מתפקדת ברמת פיגור קל – בינוני, על רקע נזק אורגני למוח. מתגוררת
- 5 בהוסטל בט. מאז היותה בת 9 ומזה כ-13 שנה, לאחר שהורחקה מביתה עקב טענות של פגיעה מינית מצד
- 6 אביה. מפאת מחלתה אינה מסוגלת לדאוג ולטפל בענייניה.
- 7 3. המשיבים 1-2 הורי החסויה, מתנגדים למינוי המבוקש. החסויה הינה ביתם היחידה. הוצאה מביתם בצו
- 8 בית משפט בשנת 2004, על רקע חשדות לפגיעה מינית מצד אביה, המשיב 2, שאומתו בבדיקה רפואית אותה
- 9 עברה. מאז מתגוררת החסויה מחוץ לבית. האם מבקרת אותה, האב אינו מבקר אותה ואין לו כל קשר עם
- 10 ההוסטל. החסויה אינה מבקרת בבית ההורים. רואה אותם בחופשות בבית הסבים (הורי האם).
- 11 המשיבים, מבקשים להתמנות כאפוטרופוס על החסויה, או לפחות למנות את האם או לחילופין את אביה של
- 12 האם, סבה של החסויה כאפוטרופוס לרכוש. בהחלטה מיום 13.5.15 מונתה לחסויה אפוטרופסית לדין – עוה"ד
- 13 ס.ק.ט. בהתאם להחלטה מיום 4.2.16 הוגשו סיכומי הצדדים.
- 14 **בדיון ביום 4.2.16 הציע בית המשפט כי הסב יהיה אפוטרופוס לרכוש ועמותת אק"ים תיוותר אפוטרופוס לגוף**
- 15 **לתקופה של שנה. בהעדר הסכמה נקבע כי הצדדים יגישו סיכומים כאשר האפוטרופוס לדין תיפגש עם**
- 16 **החסויה.**
- 17 4. **ביום 18.2.16 התקבל מכתב מעמותת אק"ים המציין כי מלבד קצבת הנכות אין לחסויה רכוש לפיכך פיצול**
- 18 **האפוטרופוס הינו חסר משמעות. על מנת להבטיח הקשר של האם והסב עם הקטינה ניתן להעביר אליהם ישירות**
- 19 **את מלוא סכום הקצבה בסך 468 ₪ ישירות מהמל"ל ללא צורך בפיצול האפוטרופסות, בהתאם לייעוד**
- 20 **הגמלה. האם תוכל להשתמש בקצבה לצורך נסיעה במונית במקום הליכה רגלית בגשם ובשמש.**
- 21 **האפוטרופוס לדין הביעה תמיכה בהצעה. המשיבים לא הגיבו אולם כלך הצדדים הגישו סיכומיהם ומכאן פסק**
- 22 **הדין.**
- 23
- 24
- 25

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 15-05-19950 היועמ"ש-משרד הרווחה והשירותים החברתיים חיפה נ' ה. (חסויה) ואח'

עמדות הצדדים

- 1
- 2 **5. עמדת ב"כ היועמ"ש- המבקש-** להותיר את מינוי עמותת אק"ים כאפוטרופוס לגוף ולרכוש קבוע. השיקול
- 3 המנחה במינוי אפוטרופוס הוא טובת החסויה. העברת האחריות לרכוש החסויה לידי סבה, לא ישרת את
- 4 טובת החסויה. הגיש לתיק מסמכים בעניין הפגיעה המינית של האב בחסויה.
- 5 **6. עמדת האפוט' לדין -** למנות את אק"ים כאפוט' חיצוני **קבוע**, שיוכל לדאוג גם לטובת החסויה, לשקף את
- 6 רצונה ולדאוג לקיומה בתנאים וסביבה בטוחה, שתגן עליה מכל פגיעה או ניצול. **להורות כי האפוט' תהיה**
- 7 **דוברת השפה הערבית.** מתנגד למינוי מי מבני משפחתה של החסויה (אימא, אבא, סבא מצד אימא). בשל
- 8 מצבה לא די במינוי תומך החלטות. מקור ההתנגדות ברקע להרחקתה מהבית בשנת 2004, בהיותה בת 9
- 9 שנים, בחשד לפגיעה מינית מצד האב. החשד מגובה בבדיקות רפואיות ופסיכולוגיות. נוכח מצב החסויה לא
- 10 הוגש כתב אישום נגד האבא. **מהדוחות** והתסקירים עולה כי האם הינה אישה פשוטה ודלה ועם כל
- 11 אהבתה לבתה אינה מבחינה במשמעות החזרתה הביתה ואת המגבלות החלות בעת ביקורה בבית. עולה
- 12 הרושם כי אינה מסוגלת לדאוג לטובת החסויה, שעלול להתנגש ברצון הוריה או רצונה. **קיים** ניגוד
- 13 אינטרסים מובהק בין האינטרסים של האימא, האבא והסבא.
- 14 **לעניין אפוט' לרכוש-** יש מקום לטענה כי מינוי האם או הסבא יעניק למשפחה תחושה שהם שותפים בקבלת
- 15 החלטות בעניין בתם. **מאיזד**, קיים חשש שהדבר יהווה אמצעי לחץ ויפתח פתח לניצול רגשי, כלכלי שאפשר
- 16 לחסוך מהחסויה. לפיכך מתנגדת האפוט' לדין למינוי קרובי משפחת החסויה לאפוט' לרכוש.
- 17 שיתוף בהחלטות אפשרי דרך אק"ים ובתיאום עם הגורמים המקצועיים, באופן שיבטיח את טובת החסויה.
- 18 יש למנות את העמותה במינוי קבוע. מבקשת ליתן הנחיות ברורות לאפוט' לקחת בחשבון את חשיבות
- 19 שימור הקשר בין החסויה לאימה. את העובדה שלא ניתן להשאירה כל חייה בהוסטל ולקדם את שילובה
- 20 בקהילה עד כמה שמצבה יאפשר זאת. המפגשים עם הוריה יתרחשו בסביבה המבטיחה שלא תנוצל גופנית,
- 21 נפשית, רגשית או כלכלית.
- 22 **7. לענין רצון החסויה - האפוט' לדין** נפגשה עמה והתרשמה כי אינה מבינה את המשמעות למינוי והשלכות
- 23 המשפטיות. מבחינתה מדובר בשאלת המשך מגורים בהוסטל או בבית עם הוריה. רצונה לשוב לבית "כי
- 24 אימא ואבא שלי רוצים שאני אחזור ואני אוהבת אותם". חזרה שוב ושוב על תשובה זאת וציינה כי ירכשו
- 25 לה מחשב וכי אביה ייקח אותה לחוג. החסויה מציינת כי לפעמים רע לה בהוסטל ומתגעגעת לאימא והייתה
- 26 מעדיפה לגור בבית. מרגישה את אהבת האם ופוגשת בה מידי שבוע בהוסטל. **במועדי** היציאה לבית מבלה
- 27 את זמנה **וישנה בבית ההורים**, מבלה עם האם וגם הרבה זמן לבד עם האבא, אליו התייחסה רוב הפעמים
- 28 בשמו הפרטי "מ". לא הזכירה נוכחות של הסבא בביקורים.
- 29 **הדבר נעשה בניגוד להנחיות וההסדר שנקבע עם שירותי הרווחה בהוסטל ט. וברשות המקומית כ., מקום**
- 30 **מגורי הוריה של החסויה.**
- 31 האפוט' לדין מציינת כי החסויה חזרה על מספר עובדות שנשמעו לאפוט' לדין כמדאיגות והדברים הועברו
- 32 לגורמי הרווחה.
- 33 **8. לענין טובת החסויה** – אינה מסוגלת לדאוג לצרכיה כך שקיימת סתירה בין רצונה לטובתה. בהסתמך על
- 34 המפגשים עם החסויה והחומר הרפואי והסוציאלי, טוענת האפוט' לדין כי רצונה של החסויה לשוב לביתה,
- 35 נובע מרצונם של ההורים והבטחותיהם שיחזירו אותה ויקנו לה דברים וייקחו אותה לחוגים. אינה מבינה
- 36 את משמעות מינוי האפוטרופוס. רצון החסויה אינו נובע מהבנת השלכות מעשיה, או רצון חופשי, אלא רצון

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 15-05-19950 היועמ"ש-משרד הרווחה והשירותים החברתיים חיפה נ' ה. (חסויה) ואח'

1 המשקף את מצבה הקוגניטיבי, מוגבלותה השכלית וחוסר יכולתה לדאוג לצרכיה. לא ניתן להפריד בין
 2 רצונה, לרצונה לרצות את הוריה.
 3 **עמדת המשיבים-** מבקשים למנות את האם או הסבא כאפוטרופוסים. להתעלם במתן ההחלטה מהאירוע
 4 הנטען לתקיפה מינית ומוחים על הגשת מסמכים בעניין הפגיעה המינית. בית המשפט אינו הרשות החוקרת
 5 ולא נתבקש לקבוע את מעמד המשיב 2. המדובר באירוע משנת 2004, מעולם לא הוגש כתב אישום והתיק
 6 נסגר ע"י הרשות החוקרת. האירוע הפלילי לא הוכח ולא הגיע לפתחו של בית המשפט. דוחים את האשמות
 7 חסרות הבסיס והעדר אימון טוטאלי. האב נעצר ליממה שוחרר ומעולם לא הוגש כתב אישום. ייתכן
 8 והמעשה לא נעשה ע"י האב, כאשר הילדה ביקרה באותו יום בבית הספר בכפר. קיימת חזקת חפות לאב.
 9 רצון החסויה לעבור לגור עם האם. דוחים את טענת שיחוד הקטינה בהבטחות וטובות הנאה. טוענים כי
 10 רוצים את טובתה. הבטחת חיים טובים, רכישות, חוגים אינו צריך להתפרש באופן פסול. המדובר בבת
 11 יחידה למשפחה וברור כי כל משאבי המשפחה יופנו לטובתה הן הרגשיים והן החומריים. ההורים מתקרבים
 12 לשנות ה-50 ואין סיכוי להרחבת המשפחה. מחד אין מניעה והגבלות על מפגשים עם האב.
 13 טוענים נגד ההתנגדות למינוי האם כאפוטרופסית. מציינים את ההליכים שנמשכים 12 שנים כאשר האב
 14 פועל והאם דלת אמצעים. האם מבקרת את הבת משך 12 שנים בהוסטל, כאשר אין תחבורה ציבורית
 15 ומרבית המרחק נאלצת לעבור ברגל. טוענים כנגד ההתנגדות למינוי הסב, שאף הופיע בדיון והביע נכונות
 16 לשאת בתפקיד. אין מדובר בהוצאת החסויה מההוסטל. מבקשים להתאחד עם הילדה.

המסגרת הנורמטיבית

השיקולים המנחים את בית המשפט במינוי אפוטרופוס לזוג ולרכוש לחסוי-

10. סעיף 33 (א) (4) לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות קובע כי בית המשפט רשאי למנות אפוטרופוס
 20 "לאדם אחר שאינו יכול, דרך קבע או דרך ארעי, לדאוג לענייניו, כולם או מקצתם, ואין מי
 21 שמוסמך ומוכן לדאוג להם במקומו";
 22 דהיינו, על בית המשפט לבחון האם אין מי שמוסמך ומוכן לדאוג לענייני החסוי.
 23 במהלך הדיונים בתיק זה נכנס ביום 11.10.16 תיקון 18 לחוק הכשרות המשפטית לתוקף באופן ששינה
 24 מספר סעיפים המתייחסים לענייניו.
 25 סעיף 33 א (ד) לחוק קובע:

27 "בית המשפט הממנה אפוטרופוס לבגיר לפי סעיף 33(א)(4) יפרט בהחלטתו עניין אחד או יותר

28 שיימסרו לאפוטרופוס מבין העניינים האלה:

29 (1) עניין מסוים או עניינים מסוימים שיקבע בית המשפט;

30 (2) עניינים רפואיים;

31 (3) עניינים אישיים;

32 (4) ענייני רכוש."

33 ס"ק ה' לחוק קובע, כי בבוא בית המשפט לקבוע את העניינים שיימסרו לאפוטרופוס שמונה, יצמצם ככל
 34 האפשר את העניינים שיימסרו לאפוטרופוס, אם ניתן להשיג את המטרה שלשמה מונה האפוטרופוס ולשמור
 35 על טובתו של האדם בלי לקבוע עניינים נוספים.
 36 ס"ק ו' לחוק קובע כי בבוא בית המשפט לקבוע את תקופת המינוי של אפוטרופוס שמונה ישקול לצמצם את
 37 התקופה אם ניתן להשיג את המטרה שלשמה מונה האפוטרופוס בתקופה קצרה יותר.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 15-05-19950 היועמ"ש-משרד הרווחה והשירותים החברתיים חיפה נ' ה. (חסויה) ואח'

- 1 ס"ק ז' לחוק קובע, כי בית המשפט רשאי לתת בצו המינוי הוראות בנוגע לפעולתו של אפוטרופוס ולקבוע
2 תנאים והגבלות לגבי פעולתו כאמור.
- 3 ה.11 השיקולים המנחים את בית המשפט במינוי אפוטרופוס לגוף ולרכוש לחסוי שהינו בגיר מצויים בסעיף 33 א לחוק
4 לפיו:
- 5 א. בלא מינוי עלולים להיפגע זכויות, אינטרסים או צרכים של האדם;
6 ב. לא הופקד אצל האפוטרופוס הכללי ייפוי כוח מתמשך שערך האדם בעניינים שלגביהם מתבקש
7 המינוי;
8 ג. לא ניתן להשיג את המטרה שלשמה נדרש מינוי אפוטרופוס ולשמור על טובתו של האדם בדרך
9 המגבילה פחות את זכויותיו, חירותו ועצמאותו, לאחר שבחן את החלופות בנסיבות העניין, לרבות
10 האפשרות למנות תומך בקבלת החלטות לפי סעיף 67ב[2].
- 11 ראוי לציין כי תחילתה של הסיפא של פסקה זו ביום 11.4.2018.
- 12 המדובר בשיקולים מצטברים. במקרה דנן לא הופקד ייפוי כח, כאשר אופציית תומך החלטות אינה
13 רלבנטית לפחות עד לחודש אפריל שנת 2018.
- 14 לפיכך יש לבחון במקרה דנן-האם בלא מינוי עלולים להיפגע זכויות, אינטרסים או צרכים של החסויה. והאם
15 לא ניתן להשיג את המטרה שלשמה נדרש מינוי אפוטרופוס ולשמור על טובתה של החסויה בדרך המגבילה
16 פחות את זכויותיה, חירותה ועצמאותה.
- 17 סעיף 33 א (ב) מוסיף וקובע:
- 18 "נוסף על האמור בסעיף קטן (א), לא ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם שאינו מסוגל לדאוג
19 לענייניו אך מסוגל לקבל החלטות בקשר אליהם, אלא בנסיבות מיוחדות ולאחר שנוכח שאין מי שמוכן
20 ומסוגל לסייע לו לדאוג לענייניו בלא מינוי כאפוטרופוס"
21 סעיף 33א (ח) קובע חובת הנמקה -
- 22 "בנימוקיו למינוי יתייחס בית המשפט לשיקולים ששקל במינוי האפוטרופוס לפי סעיף זה, לרבות
23 לעניין תקופת המינוי."
- 24 ה.12 הרציונאל העומד בבסיס שינוי החקיקה, הינה ההבנה כי הגבלת הכשרות שנועדה לסייע לאנשים שאינם
25 מסוגלים לדאוג לענייניהם ולהגן עליהם מפני ניצול ופגיעה, הפכה לא אחת, לכלי המגביל את זכויותיהם ואת
26 חירותם של האנשים לקבל החלטות בנוגע לגופם ולרכושם, או לבצע פעולות בקשר להם.
- 27 סעיף 12 לאמנה בדבר זכויות אדם לאנשים עם מוגבלות (Convention on the Rights of Persons
28 with Disabilities) אומצה בעצרת הכללית של האומות המאוחדות ב-13 בדצמבר 2006. מדינת ישראל
29 חתמה על האמנה ב-31 מרס 2007 ואשררה אותה ב-10 בספטמבר 2012 קובע:
- 30 "יש לאפשר מערך תמיכה לאנשים עם מוגבלות הזקוקים לכך כדי לממש את כשרותם המשפטית, וכי
31 האמצעים אשר תכליתם לסייע במימוש הכשרות המשפטית יהיו מדתיים ומותאמים לנסיבותיו של
32 האדם, וזאת תוך כיבוד רצונו והעדפותיו"
33 בפסיקה מוקדמת לשינוי החקיקה, דובר על פרשנות ברוח חוק יסוד כבוד האדם וחירותו.
- 34 ראה: ע"א 445/81 סיברוק נ. צוקר, פ"ד ל"ז(3)440
- 35 ע"א 6397/04 מוסא אחמד חסן נ. עמותת א.ל.ע.ד (6.12.09)
- 36 ע"מ י-ם 815/05 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה (30.11.05)
- 37 כיום לאחר שינוי החקיקה מדובר על "עקרון ההלימה" דהיינו 2 עקרונות והם:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 15-05-19950 היועמ"ש-משרד הרווחה והשירותים החברתיים חיפה נ' ה. (חסויה) ואח'

- 1 א. עקרון הצורך – יש לבחון אם קיים צורך אמיתי במינוי.
2 ב. עקרון השימוש באמצעי הפחות מגביל - גם אם קיים – יש לבחון האם ניתן לצמצם המינוי או לסייגו, רק
3 לחלק מתחומי החיים או לתקופת זמן מוגבלת.
4 למרות כניסת ההוראה החוקית של "תומך החלטות" בעוד כשנתיים עם זאת ניתן למצוא בפסיקה מינוי
5 כאמור: תמ"ש(חי') 15-01-43640.ב נ' היועץ המשפטי לממשלה (8.4.15)
6 בתמ"ש(נצי') 15-03-34820 היועץ המשפטי לממשלה נ' א.ח (8.4.15) קובע כב' השופט זגורי:
7 "לשיטתי במתח בין פגיעה באוטונומיה של חסוי (באמצעות מינוי אפוטרופוס) (ולא כל שכן צד ג'
8 שהיא עמותה ולא קרוב משפחה) לבין זכותו של כל אדם ליהנות מחירות מלאה ביחס לרכושו וענייניו,
9 יש להקשות עם הצד המבקש לפגוע באוטונומיה ואף כאשר מוצא בית המשפט מקום לעשות כן, עליו
10 לפעול במידתיות באופן שהפגיעה תהיה המינימליסטית ביותר שיכולה להיות".
11 מכל המקובץ עולה כי בית המשפט יצמצם ככל האפשר את העניינים שיימסרו לאפוטרופוס, יצמצם את
12 התקופה. כן רשאי לתת בצו המינוי הוראות בנוגע לפעולתו של האפוטרופוס ולקבוע תנאים והגבלות לגבי
13 פעולתו כאמור ובהתאם לכך קיימת חובת הנמקה.
14
15 מי ראוי להיות אפוטרופוס? מי מבני המשפחה? או גורם חיצוני?
16 13. העיקרון המרכזי בבחינת שאלת האפוטרופוסות והעדפת צד אחד על פני הצד השני, הינה טובת החסוי.
17 עיקרון זה חובק למעשה את מכלול השיקולים, והשמתו כעקרון מרכזי הינה מעצם מהותו והגדרתו.
18 סעיף 35 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, תשכ"ב-1962 קובע:
19 "עדיפות בבחירת האפוטרופוס
20 (א) בית המשפט ימנה לאפוטרופוס מי שנראה לו בנסיבות הענין מתאים ביותר לטובת האדם, תוך
21 התחשבות ברצונו.
22 (ב) במינוי אפוטרופוס לקטין לפי סעיף 33(א) ייתן בית המשפט עדיפות לאדם מתאים שהוא בן
23 משפחתו של הקטין, אלא אם כן מצא כי בנסיבות הענין יהיה זה לטובת הקטין למנות לו אפוטרופוס
24 שאינו בן משפחתו; בסעיף קטן זה, "בן משפחה" – אח, אחות, הורה של הורה, אח או אחות של
25 הורה, בן זוג או בת זוג של הורה."
26 במקרה דנן המדובר בחסויה בגירה ולכן לא חל סעיף 35(ב) לחוק ולפיכך אין עדיפות למינוי בן משפחה.
27 לפיכך השיקולים הרלבנטיים לבחינת המתאים לתפקיד הינם:
28 א. טובת החסוי.
29 ב. רצון החסוי.
30 בתמש (נצי') 10100/06 י.ס נ' י.ח (2.12.08) דן כב' השופט ג'יוסי בשאלה האם יש למנות קרובי משפחה
31 כאפוטרופסים או שמא יש להעדיף גורם חיצוני לעניין קטין בגינו יש ליתן עדיפות לקרובי משפחה. עם זאת
32 לעניין שקילת האינטרסים יפים הדברים גם לענייננו:
33 "ככלל, וכך גם במקרה שלנו, קביעת טובתו ... אינה אלא שקילת עדיפויות ועל פי רוב תפיסת הרע
34 במיעוטו."
35 טובת החסויה-
36 14. סעיף 80 לחוק מגדיר את טובתו של החסוי-
37 "טובתו" של אדם – מכלול הזכויות, האינטרסים והצרכים של האדם";

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 15-05-19950 היועמ"ש-משרד הרווחה והשירותים החברתיים חיפה נ' ה. (חסויה) ואח'

1 השינוי משקף את המעבר להדגשת ערך השמירה על הזכויות לעומת ערך ה – "טובה" במובנו הצר.
2 ההגדרה עולה בקנה אחד עם האמור בסעיף 33(א)(4) שללא מינוי עלולים להיפגע זכויות, אינטרסים או צרכים
3 של האדם. ראוי לציין כי סעיף 67 ו(ב)(3) לחוק קובע כי:

4 **"בקבלת החלטות בעניינים שבסמכותו, יפעל אפוטרופוס אם האדם לא מסוגל להבין בדבר ואת**
5 **משמעות ההחלטה ולא ניתן לעמוד על רצונו הקודם כאמור בפסקה (2) – בהתאם לטובתו, מתוך**
6 **התחשבות ברצונו הנוכחי."**

7 במקרה דנן בשל היות החסויה נפגעת עבירת מין, אזי טובתה עולה כדי הגנה על שולמה הפיזי-רגשי וקבלת
8 החלטות וייצוגה באופן הולם בכל השאלות שעולות, החל מהסידור בהוסטל ועד הביקורים.

9
10 **-עמדת הגורמים המטפלים**

11 15. נבחן את עמדת הגורמים המטפלים בהתאם למסמכים המצויים בפני בית המשפט:

12 - סיכום ועדת אבחון במרכז "א." מטעם משרד הרווחה מיום 9.6.11 המעיד על מצבה השכלי והרגשי,
13 אבחונה ומקרה הפגיעה המינית בעבר (צורף א' לסיכומי האפוטרופ' לדין).

14 - העתקי מכתב מטעם העו"ס ר.א. עובדת ההוסטל "ה.ק.ט." מיום 30.12.12 (צורף כנספח ב1 לסיכומי
15 האפוטרופ' לדין)

16 - העתקי מכתב מטעם מחלקת הרווחה במועצה המקומית כ. מיום 1.1.13 (צורף כנספח ב2 לסיכומי האפוטרופ'
17 לדין)

18 - תסקיר עו"ס מר א.ח. מיום 12.10.14.

19 - תסקיר משלים מאת עו"ס מר א.ח. מיום 7.1.15 ומיום 4.10.15 (צורף כנספח ג' לסיכומי האפוטרופ' לדין)

20 - מסמכים חסויים בעניין אחרוע הפגיעה המינית (הוגשו לתיק ביום 18.4.16).

21 **סיכום ועדת האבחון מיום 9.6.11**

22 16. אומנם המדובר בסיכום מלפני 5 שנים אולם יש באבחון ד"ר גופמן – מומחית בפסיכיאטריה וד"ר פרי –
23 פסיכולוג כדי לתת רקע לדברים בהתאם לסיכום:

24 **"פ. הוצאה מהבית באמצעות צו בית משפט ומ-2004 מתגוררת בבית קבוצתי בט., הצו הוצא לבקשת**

25 **שירותי הרווחה בשל חשד לניצול מיני שיערה ע"י אביה."**

26 **בדיון חברי הוועדה צוין כי –**

27 **"פ. זקוקה להמשך סידור חוץ ביתי בקהילה היות ואינה מסוגלת להגן על עצמה. החשד לפגיעה**

28 **מינית שבעטיו הוצאה מהבית – מוכחש ע"י האם, האב לא מצא לנכון להגיע לדיון הוועדה, פ. חסרת**

29 **ביטחון עצמי, הינה פגיעה וזקוקה להגנה, אם תחזור לביתה יש חשש שזה יקרה שוב.**

30 **... המשפחה זקוקה לקשר עם עו"ס המעון או עו"ס שירותי הרווחה גם עמ"נ לעבד את הסיבה**

31 **שבעטיה פ. אינה יכולה לגור בבית. ....אינה מסוגלת לדאוג לעניינה ובגיל 18 תזדקק למינוי**

32 **אפוטרופוס."**

33 בהתאם לסיכום האב מוכר כאלכוהוליסט אם כי הינו בריא ועובד. האם מצויה בקשר אינטנסיבי עם בתה

34 ועם צוות הבית הקבוצתי. החסויה יוצאת לחופשות מההוסטל אל בית הסבא אבי האם.

35 החסויה אובחנה ביום 15.11.03 ברמת פגור קל בינוני עם התנהגות היפרקינטית (אבחונים נוספים מיום

36 26.3.04 ומיום 5.6.11 הצביעו על תוצאה זהה). בתחום הבריאותי- נזק אורגני למוח על רקע תורשתי.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 15-05-19950 היועמ"ש-משרד הרווחה והשירותים החברתיים חיפה נ' ה. (חסויה) ואח'

בתחום האינטלקטואלי מתוארת חשיבתה כקונרטית פונקציונאלית. בתחום הרגשי לעיתים מתקשה לדחות סיפוק מיידי. דימוי עצמי ובטחון ירודים. בתחום ההסתגלותי- מביעה בחירות והעדפות אך בחירותיה לא תמיד מותאמות למצב. מתקשה לנהל סדר יום תקין, מתקשה להפעיל שיקול דעת ולהתאים עצמה לדרישות הסביבה. סיכום האבחון ממליץ על המשך מגורים במסגרת חוץ ביתית קהילתית. לא יכולה לדאוג לענייניה ולא יכולה להביע את דעתה.

מכתב עו"ס ר.א. מהבית קבוצתי ט. מיום 30.12.12 וכן מכתב מטעם מחלקת הרווחה במועצה המקומית כ. מיום 1.1.13

"לפי ההוראות של פקידת סעד המחוזית מהאגף לטיפול באדם עם מוגבלות התפתחותית הנ"ל יוצאת לחופש לבית המשפחה רק לאחר אישור מחלקת הרווחה בכ., ובזמן החופש היא שוהה בבית הסבא מר ק.ה., שהוא זה שאחראי לשמור על שלומה הפיזי והנפשי ודואג למנוע שהייתה לבד עם אביה. מיום קליטתה של פ. ועד היום הזה, האם שומרת על קשר אתה, היא דואגת לבקר אותה בהוסטל פעם בשבוע ושומרת על קשר טלפוני, פ. יוצאת לחופש בחדים ובאירועים משפחתיים לאחר אישור מחלקת הרווחה בכ.."

בסיפא של המכתב נתבקש החלת תהליך למינוי אפוטרופוס. ראוי לציין כי גם במכתב מטעם מחלקת הרווחה במועצה המקומית כ. מיום 1.1.13 צויין כי הסבא מר ק.ה. היה אחראי לקבל אותה בבית שלו בזמן החופשות ודאג שלא תהיה בחברת האב.

תסקיר מיום 12.10.14

17. בתסקיר נבחנה אפשרות כי אשת הדוד תשמש כאפוטרופסית לחסויה ונדחתה. בתסקיר צוין כי – "אנו מעריכים כי שני ההורים אינם יכולים להתמנות כאפוטרופסים לחסויה, אם לאור החשד לפגיעה המינית שעברה פ. ואם לאור הקושי החברתי תפקודי של הגב' פ.. תפקידו של אפוטרופוס לחסויה אשר עברה פגיעה מינית הינו בראש וראשונה להגן עליה, להציע לה טיפול, לדאוג לשלומה הפיזי והנפשי בכל אשר היא עוברת וכמו כן לתת את דעתו במקרה דנן האם טובת החסויה בסידור חוץ ביתי או בסידור אחר. אנו חוששים כי שני ההורים וקרובי משפחה מטעמם יתקשו לחשוב על טובת החסויה מבלי שרצונות ההורים ישפיעו או ינחו אותם. לאור כך אנו מתרשמים כי טובתה של החסויה הינו במינוי גוף חיצוני, אשר ידאג לטובת פ., שלומה הנפשי והפיזי, ייתן את דעתו בביקורי פ. להוריה וסוגיות אחריות שיעלו".

התסקיר מסתיים בהמלצה למנות את העמותה כאפוטרופסית לגוף ולרכוש לחסויה. בהתאם לתסקיר החסויה סיפרה למורתה כי עברה פגיעה מינית ע"י האב. החסויה עברה בדיקה גופנית ונמצא כי אכן עברה פגיעה מינית ועל כן הוצאה מהבית והופנתה לטיפול "מכון רם" מרכז רב תחומי לטיפול חברתי מיני. האב נעצר ושחרר מאוחר יותר לאור חוסר ראיות ואי שיתוף פעולה בין החסויה לחוקר הילדים. למרות שיוצאת לביקורים בחגים וארועים, אינם כוללים ביקורים בבית הוריה אשר נפגשים עימה בבית הסב. האם מבקרת בהוסטל בתדירות של פעם בשבוע ושומרת על קשר עם צוות והנהלת ההוסטל. האב אינו מבקר ואין לו קשר עם ההוסטל.

לענין האם צוין כי הינה "אישה פשוטה, דלה, ולא מודעת לצרכי בתה." הסכימה כי הבת תגיע לבית הוריה לאחר שנמנע ממנה לבקר בביתה. "משפחתה ... תומכים בה ומחזקים את ידה בשימור הקשר וחיזוקו עם בתה."

תסקיר משלים מיום 7.1.15

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 15-05-19950 היועמ"ש-משרד הרווחה והשירותים החברתיים חיפה נ' ה. (חסויה) ואח'

18. מצוין כי האם בעלת יכולות חברתיות ותקשורתיות מאוד נמוכות אשר מתבטאות בקושי להבין סיטואציה חברתית מסובכת וזאת לצד קושי לעמוד על טובת החסויה ולפיכך אינה יכולה למלא תפקיד אפטרופוס. העו"ס לס"ד אינו ממליץ לפצל את תפקיד האפטרופוס-

"בשאלה האם לאפשר את מינויה מצומצם ולא להסמיך אותה בעניין הביקורים וההוצאה מההוסטל, דעתי כי דווקא במקרה דנן יש למנות אפטרופוס אשר ייצג את טובת החסויה גם בעניין הסידור החוץ ביתי, הביקורים והמשך הטיפול בה"...."פ. לא הבינה את משמעות האפטרופוס ולא משמעות אדם אחראי, אך הבינה והצהירה כי תרצה לחזור לחיק משפחתה, כי שם עושים לה על האש וגם משחקת במחשב."

תסקיר משלים מיום 4.10.15

19. מהתסקיר עולה כי רצון ההורים להחזיר את פ. לחיקם ולביתם. לחילופין לבית אביה המתגורר לידם. האם ביקשה להתמנות לאפטרופוסית לחילופין למנות את אביה.

הסב- בן 71 שנים, גמלאי מבלה את יומו בסביבת הבית או במרכז יום לקשיש. הסב ציין כי החסויה יוצאת אחת למספר חודשים. בעת הביקור ישנה עם דודתה הרווקה בחדר השינה. נשארת בבית. רק לפעמים יוצאת עם אמה ואחד הדודים מחוץ לבית. הסב טוען כי הפגיעה המינית הינה עלילה. בעל דמות דומיננטית ומשפיעה, אדם חיובי התומך במשפחתו. עם זאת בשל צידודו בהורי החסויה בעיקר בקשר לפגיעה המינית צוין כי "אנו מתרשמים באופן מיוחד כי טובת שני ההורים ורצונותיהם באים בחשבוננו של מר ק. יותר מאשר טובתה של פ.. גם כאן אנו מעריכים כי ברגע שטובתה של פ. תתנגש בטובת ורצון בתו של מר ק. הוא יתקשה לעמוד באופן בלתי מתפשר לצד פ.."

לפיכך המלצת התסקיר הינה שלא למנות את הסב. כמו כן ממליצים שלא למנות ההורים "שאינם יכולים למלא את תפקיד האפטרופוס על הצד הטוב שמבטיח בלעדית את טובת פ.."

לענין האב צוין: "מר מ. לא יכול להיות צד ניטרלי בכל הקשור לטובתה, מצבה ועתידה של פ. וטענו בגנותו כי פגע בבתו, ישנו צורך בצד שלישי שיבטיח את שלומה הפיזי של החסויה, ולא אותו אדם שהואשם בפגיעה עצמה. לענין האם צוין: "גב' פ. לא יכולה להבטיח את טובתה ושלומה של פ.. במיוחד ולאור הרצון העז שלה כאמא לחבק את בתה ולהחזירה לביתה. כך למשל גב' פ. מסרה בפני צוות המעון שהיא תרצה לחתן את פ."

בענין שני ההורים צוין כי "דוחפים" את החסויה לשנן שרוצה לחזור לביתה ולישון בחדרה וכי נמאס לה מההוסטל ומבית הספר. המדובר בדחיפה להביע רצון ההורים. ומצביע כי ההורים מתקשים לעמוד על הגבול שבין רצונותיהם לרצונות של החסויה. עוד צוין בתסקיר ביקור החסויה בבית ההורים למרות האיסור על ההורים לקחתם לבית.

"אנו מתרשמים כי בין הרצון לשמור על שם המשפחה הטוב ולשלול את האישום לפגיעה מינית, וגם הרצון לענות על צרכי ובקשת גב' פ. להחזיר את בתה היחידה ולגדלה בבית, טובתה של פ. נדחקת לשוליים."

גם תסקיר זה מסתיים בהמלצה על מינוי גוף חיצוני שידאג לטובתה, שלומה הנפשי הפיזי בלי הטיה ולחצים של רצונות ההורים וטובתם. ההמלצה למנות את עמותת אקי"ם לאפטרופוסות כאפטרופוסים לגוף ולרכוש לחסויה.

דיון ביום 4.2.16

20. האפוט' לדין ציינה כי החסויה אינה מבינה את מהות הדיון. מאוד אוהבת את האם ורוצה לראות אותה רצונה לעבור לגור עם אימה. רוצה לראות יותר את המשפחה שלה. טוב לחסויה במעון, אוהבת אותם מאוד. תומכת

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 15-05-19950 היועמ"ש-משרד הרווחה והשירותים החברתיים חיפה נ' ה. (חסויה) ואח'

- 1 במינני עמותת אק"ם. עם זאת המלצתה למינוי אפו"ט' מחוץ למשפחה – עמותת אק"ם. ציינה צורך בדובר
2 ערבית. מתנגדת למינוי הסב לאור אינטרסים מנוגדים.
- 3 **21. העו"ס לס"ד** ציין כי נפגש עם החסויה 3 פעמים. החסויה אינה מבינה מה זה אפו"ט'. מבינה מי אחראי וביקשה
4 כי אימה תהיה אחראית עליה. מבקשת לגור אצל ההורים ללא הבנה. מנמקת זאת ברכישת ממתקים ומחשב.
5 לומדת בבית ספר לחינוך מיוחד, משתתפת בחוגים כולל שחייה ומתנ"ס. מבקשת כי האפו"ט' יבדוק אם לאפשר
6 ביקורים בבית ההורים ואת טובת המגורים של החסויה בבית או בהוסטל בו שוהה 13 שנים. מציין כי אין
7 מניעה כי גם האבא יגיע להוסטל לביקורים. מתנגד למינוי הסב שיעדיף את טובת ביתו ולא טובת החסויה.
8 משמעות האפו"ט' לרכוש אחזקה ב-20 אחוז מהקצבה כ-400 ש"ח ושוקל מה לעשות בכסף לטובת צרכי החסויה.
9 אינו מתנגדת כי הסב יהיה אפו"ט' לרכוש.
- 10
- 11 **22. ב"כ היועמ"ש** מציין כי יזם ההליך. בשל מורכבות לא הוגש כתב אישום. בני המשפחה המורחבת אינם רואים
12 את טובת החסויה אלא מצדדים בשיבתה לבית. בני המשפחה נמצאים בכפל נאמנויות. תומכים בהמשך מינוי
13 אק"ם.
- 14 **23. ב"כ המשיבים** ציין כי לא הוגש כתב אישום. טובת החסויה אצל אימה. מבקשים למנות את הסב. מסכימים כי
15 הקטינה תמשיך לשהות בהוסטל.
16
- 17 **יישום השיקולים בנסיבות המקרה**
- 18 **24.** להלן נבחן את השיקולים השונים כפי שהובאו לעיל. באשר למינוי אפוטרופוס לגוף-
- 19 **א. טובת החסויה - באשר לצורך במינוי חיצוני-** התרשמתי כי טובת החסויה הינה במינוי עמותת אק"ם. בלא
20 מינוי עלולים להיפגע זכויות, אינטרסים וצרכים של החסויה. התרשמתי כי החסויה אינה יכולה לדאוג
21 לענייניה ואין מי שמוסמך מקרב בני משפחתה לדאוג להם באופן אובייקטיבי במקומה. אין המדובר
22 בקטינה לפיכך אין עדיפות בחוק למינוי בן המשפחה. יתרה מזאת, העדר אלטרנטיבה נובע מהסיבה
23 להגעתה של החסויה להוסטל(פגיעה מינית) ואי הבנת המשמעויות ע"י בני משפחתה באשר למצב החסויה
24 וטובתה.
- 25 **ב. רצון החסויה** – לא התרשמתי כי החסויה יכולה להביע דעתה בעניין או לקבל החלטות בקשר לענייניה.
26 אינה מבינה את משמעות המינוי וההשלכות המשפטיות. טובת החסויה כפי שהובאה ע"י האפו"ט' לדין
27 להיעתר לבקשה למינוי קבוע לעמותת אק"ם תוך מתן אפשרות למפגשים עם המשפחה.
- 28 **ג. באשר לפגיעה המינית-** המקום בו האב יוכל לברר את הסוגיה אינו במסגרת תיק זה. האב יוכל להידבר
29 עם נציגי ב"כ היועמ"ש על מנת שיבחנו אפשרות כיצד ניתן יהיה להסיר העננה הרובצת בעניין זה. בהתאם
30 לחומרים החסויים שהוגשו בפניי טובת החסויה כי ימונה לה אפו"ט' חיצוני. טובתה של החסויה עולה כדי
31 הגנה על שלומה הפיזי-ריגשי וקבלת החלטות וייצוגה באופן הולם בכל השאלות שעולות, החל מהסידור
32 בהוסטל ועד הביקורים.
- 33 לא התרשמתי כי ניתן למנות מי מבני משפחתה של החסויה בשים לב למסמכים החסויים שקיבלתי לעיוני
34 כמו גם מהעמדה החד צדדית שהביעו האם והסב שלא רואה את טובת החסויה במרכז. כמו כן הובא
35 לידיעת בית המשפט ע"י האפו"ט' לדין כי היו חריגות בהסדרי הביקור בבית הסב.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

א"פ 15-05-19950 היועמ"ש-משרד הרווחה והשירותים החברתיים חיפה נ' ה. (חסויה) ואח'

- 1 ד. הגבלת המינוי- מצאתי לנכון להגביל את המינוי ל-4 שנים, על מנת שטובת החסויה תיבחן בעוד 4 שנים
2 בהתאם לאפשרויות העתידיות. הדבר יהווה גם אלמנט מעודד לאקיי"ם לפעול באופן מיטבי. כולל בדרישה
3 למינוי נציגה דוברת ערבית שתוכל להיות בקשר עם החסויה.
4 25. באשר לאפטרופוס לרכוש ומשכל רכושה של החסויה מסתכם בקצבת המל"ל ובשל הצעת מנכ"ל אקיי"ם לייעד
5 את החלק המיוחס לאפוטי לרכוש לטובת שמירת הקשר בין ההורים והסב לחסויה אינני קובעת אפוטי לרכוש.
6 הריני קובעת כי 20% מקצבת המל"ל, תועבר ישירות לידי אמה של החסויה פ. ה.
7
8
9

לסיכום

- 10 26. א. לאחר עיון במכלול המסמכים ועדויות הצדדים, מצאתי להיעתר למבוקש ולקבוע כי עמותת אקיי"ם
11 לאפטרופסות, תהווה אפטרופוס קבועה לגוף (רפואיים + אישיים) של החסויה, **כאשר תוקף המינוי**
12 **יהיה ל-4 שנים מהיום**. נציג/ת העמותה תהא **דוברת ערבית**.
13 ב. האפוטי לגוף תקח בחשבון את חשיבות שימור הקשר בין החסויה לאימה ולמשפחתה, את העובדה שלא
14 ניתן להשאיר את החסויה כל חייה בהוסטל וכי יש לקדם את שילובה בקהילה בהתאם למצבה. יש
15 לוודא כי המפגשים עם הוריה יתרחשו בסביבה שמבטיחה את בטחונה הגופני, נפשי, רגשית וכלכלית.
16 ג. האפוטי לרכוש מבוטל. וחלקה של החסויה בקצבת המל"ל תועבר לאמה.
17
18 27. המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים ותסגור התיק.
19
20
21

ניתן לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

ניתן היום, ה' כסלו תשע"ז, 05 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.

אלה מירז, שופטת

- 24
25
26
27
28